

Bildande av naturreservatet Jarrebäcken i Jokkmokks kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 1, ska utgöra naturreservatet Jarrebäcken. Den slutliga inmätningen av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 4).

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Områdets höga naturskogsvärden och det unika ålandskapet vid Jarrebäcken med dess naturliga hydrologi och deltamiljöer ska bevaras. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av området och att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Hela området lämnas för fri utveckling.
- Vid behov återställa områdets naturliga hydrologi genom att till exempel lägga igen diken, åtgärda vandringshinder eller återställa vattendrag efter flottledsrensning.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.

- Naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.
- Eventuella anordningar för friluftslivet anläggs på ett sätt som inte medför störningar eller skada för växt- eller djurlivet.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är den urskogsartade skogen samt de värdefulla våtmarkerna och vattendragen med deras stora biologiska mångfald och höga friluftsvärden. Området utgör en mycket skyddsvärd mosaik av skyddsvärda naturtyper. Skogarna har genomgående höga naturvärden och är till stora delar urskogsartade, och våtmarkerna håller höga naturvärden. Jarrebäcken är till synes helt opåverkad av flottledsrensning och kantas av naturliga översvämningssmarker. Vattendragen inom reservatet ingår i Pärälvens vattensystem som är utpekad som särskilt värdefullt vatten både av Naturvårdsverket och Fiskeriverket för sin höga fisk- och naturvärden. Trots den begränsade storleken är området värdefullt genom att det är en speciell miljö med såväl terrängmässiga, skogliga som limniska kvalitéer. Skogsavverkning, muddring eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Jarrebäcken
Kommun:	Jokkmokk
Lägesbeskrivning:	45 km V om centrala Jokkmokk
Area:	ca 101 ha
Berörda fastigheter:	Luvos 1:3, Privat markägare
Samfälligheter:	Luvos S:2, Vattenområden Vuojatnjarka GA:1, Väg
Renskötselrätt:	Tuorpon sameby
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar.
2. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t ex genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta, eller dumpa.
3. Uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för älgstorn enligt A 12.
4. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledning i luft, mark eller vatten.
6. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder.
7. Plantera in växt-, djur-, eller svampart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen.
9. Framföra motordrivna fordon utanför befintliga vägar. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1.
10. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älgstorn.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för underhåll av befintliga vägar, exempelvis snöröjning, flytt av träd som fallit över vägarna eller andra åtgärder för att bibehålla vägarnas nuvarande standard. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB. Exempel på sådana åtgärder är byte av vägtrummor och rensning av vägdiken. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1.

3. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, stigar, leder eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB.
4. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
5. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.
6. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

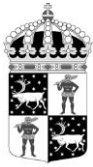
Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning och underhåll av informationsskylt som placeras på lämplig plats intill bilvägen.
3. Borttagande av främmande arter, exempelvis contortatall.
4. Utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis återställning efter flottledsrensning, utrivning av damm eller igenläggning av diken.
5. Genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.
6. Tillgängliggörande av reservatet för besökare genom anläggande av stigar och eldstäder.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Samla in vedsvampar, mossor eller lavar.
3. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter.
4. Fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.

5. Samla in ryggradslösa djur.
6. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
7. Skräpa ner.
8. Anlägga en eldstad i form av en stenring.
9. Framföra motordrivna fordon utanför befintliga vägar. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
3. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.
4. I reservatet är det utan hinder av föreskriften C4 tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
5. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Redogörelse för ärendet

Naturskogarna och mosaiklandskapet utmed Jarrebäckens nedre lopp till utflödet i Gárásj uppmärksammades av länsstyrelsen i samband med inventeringar under SNUS-projektet 2003-2004. SNUS (Statliga Naturskogar och Urskogsartade Skogar) var ett regeringsuppdrag om en riksomfattande kartläggning av skyddsvärda värdefulla ur- och naturskogar. Områdets skogliga naturvärden sågs från vägen och noterades även vid överflygning med helikopter under projektet. Området avgränsades i GIS som ett område av intresse för eventuellt reservatsskydd. Fältinventering genomfördes dock först långt senare, i samband med att fastigheten bytte ägare och omfattande avverkningar planerades. Skogsstyrelsen gjorde fältbesök och klassade huvuddelen av skogen som nyckelbiotoper och uppmärksammade då länsstyrelsen om att man funnit stora naturvärden i området. Länsstyrelsen tog kontakt med markägarna och genomförde en egen fältinventering av området i början av oktober 2015 och gjorde då samma bedömning som Skogsstyrelsen. Därefter inleddes en förhandling med markägarna och 2018 tecknades avtal om intrångsersättning för området.

Det skyddsvärda området fortsätter norrut på angränsande fastigheter. Med anledning av överenskommelsen med markägarna har länsstyrelsen beslutat att i ett första steg bilda

Datum
2020-11-25

Diarienummer
511-4174-2016

NVR ID
2045114

naturreservat på de delar av området där avtal nåtts. Myndigheten kommer därefter att arbeta vidare med att lösa markfrågorna i övriga delar av området.

Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Försvarsmakten och Sveriges geologiska undersökningar (SGU). Skogsstyrelsen och har inte kommit in med något svar. Försvarsmakten har inget att erinra mot beslutet. SGU avstår från att yttra sig i ärendet.

Markägare, berörda samfälligheter och Tuorpon sameby har förelagts att yttra sig över förslaget. Samtliga har tagit del av förslaget till beslut.

Samråd med Jokkmokks kommun har föregått beslutet. De har inget att erinra mot beslutet men påpekar att informationsskylten bör vara tydlig.

Samråd med Naturvårdsverket och Havs och vattenmyndigheten har genomförts som tillstyrker förslaget.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull naturskog som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer, samt höga naturvärden knutna till våtmarker och vattendrag. Jarrebäcken är en del av Pärlälvens vattensystem som är utpekad som särskilt värdefullt vatten av både Fiskeriverket och Naturvårdsverket. Våtmarkerna som börjar i reservatets norra del och fortsätter på bägge sidor av Jarrebäcken nedströms mot Gárásj håller höga naturvärden enligt länsstyrelsens våtmarksinventering. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden samt dess opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljö kvalitetsmål, bland annat *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan. Området är utpekad som riksintresse för naturvård samt delar av området är också utpekad som kärnområde för riksintresse rennäring. Länsstyrelsen gör bedömningen att reservatsbeslutet innebär ett förstärkt skydd av områdets naturvärden och att det inte påtagligt försvårar rennäringens bedrivande. MB 3 kap. 5 § 2 st MB respektive 3 kap. 6 § 2 st. utgör således inte hinder för aktuell reservatsbildning. Länsstyrelsen bedömer därför att beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

I enlighet med 7 kap 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen.

Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte. Berörda markägare har ersatts för det intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär.

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda ordningsföreskrifternas kostnadsmissiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att ordningsföreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Beskrivning av området

Area: ca 101 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 73 ha, varav produktiv skog ca 57 ha

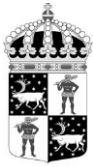
Våtmark ca 16 ha

Sjöar och vattendrag ca 12 ha

I kanten av lågfjällsområdet mot det egentliga skogslandet ligger sjön Gárásj, från vilken Pärälven rinner vidare ner i skogslandet. Jarrebäcken är en större jock som rinner från vattendelaren vid kommungränsen mot Arjeplog och mynnar ut i södra delen av Gárásj. Jokken är mestadels 10-20 meter bred i sitt nedre lopp och har många flacka forsar som precis före utloppet meandrar och skapar ett mosaiklandskap av myr, skog och vatten.

I reservatet kantas Jarrebäcken av gammal naturskog som i hög utsträckning är urskogsartad. Plockhuggning har förekommit men det finns överlag gott om död ved och träd kring 200-300 år eller mer. I jockens närhet dominerar granskog eller barrblandskog. I låglänta partier präglas marken av återkommande översvämningar vilket har skapat blöta björksumpskogar ofta med ett glest inslag av gran. Plockhuggning av stora granar kan ha gynnat björken i förhållande till gran på vissa håll. På friskare låglänt mark har översvämningarna skapat en frodig miljö med ängsliknande inslag och hög örtvegetation. Där är granskogen slutet och högvuxen men även här finns ett betydande inslag av grov björk.

I områdets sydöstra hörn finns ett urskogsbestånd som endast är svagt påverkat av äldre plockhuggning, delvis saknar beståndet helt avverkningsspår. I beståndet finns ett stort inslag av mycket gamla tallar, troligen 400-500 år, eller äldre. Tillgången på död ved är god, framförallt rötlågor av gran och torrträd av gamla tallar. Norr om urskogsbeståndet sträcker sig ett myrområde upp till vägen. Stora delar av våtmarken kännetecknas av urskogsartad myrtallskog med gott om stående död ved. Ute på myren hittar man enstaka myrtallar och torrfuror med brandljud.

Hela västra delen av området är småkuperat och mosaikartat. Landskapet består av torra tallbackar och åsar, mest troligt av sandsediment, med mellanliggande småmyrar och vattensamlingar. Tallskogen är flerskiktad, olikåldrig och tämligen gammal. Området är påtagligt påverkat av plockhuggning. Mängden död ved varierar därför kraftigt från sparsamt eller måttligt, till partier med mycket död tallved. De dominerande äldsta träden är ca 150-300 år, en del troligen kring 350 år. Förekomsten av riktigt gamla tallar på 400-500 år är däremot sällsynt med endast enstaka individer och då ofta senvuxna träd i myrkanter.

I reservatets gamla skogar trivs många rödlistade arter knutna till naturskogsmiljöer, bland annat gräddporing, dvärgbägarlav, ullticka, rosenticka och rynkskinn.

I nordvästra delen av området finns ett antal fornlämningar, bland annat fångstgropsystem och ett antal härdar.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) enligt Bilaga 3.

Beslutets ikraftträdande

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

De som deltagit i länsstyrelsens beslut

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Björn O. Nilsson efter föredragning av naturskyddshandläggare Adam Helleberg. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturskyddshandläggare Frédéric Forsmark, chefen för naturskydds enheten Per-Anders Jonsson samt jurist Viktor Bengtsson.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

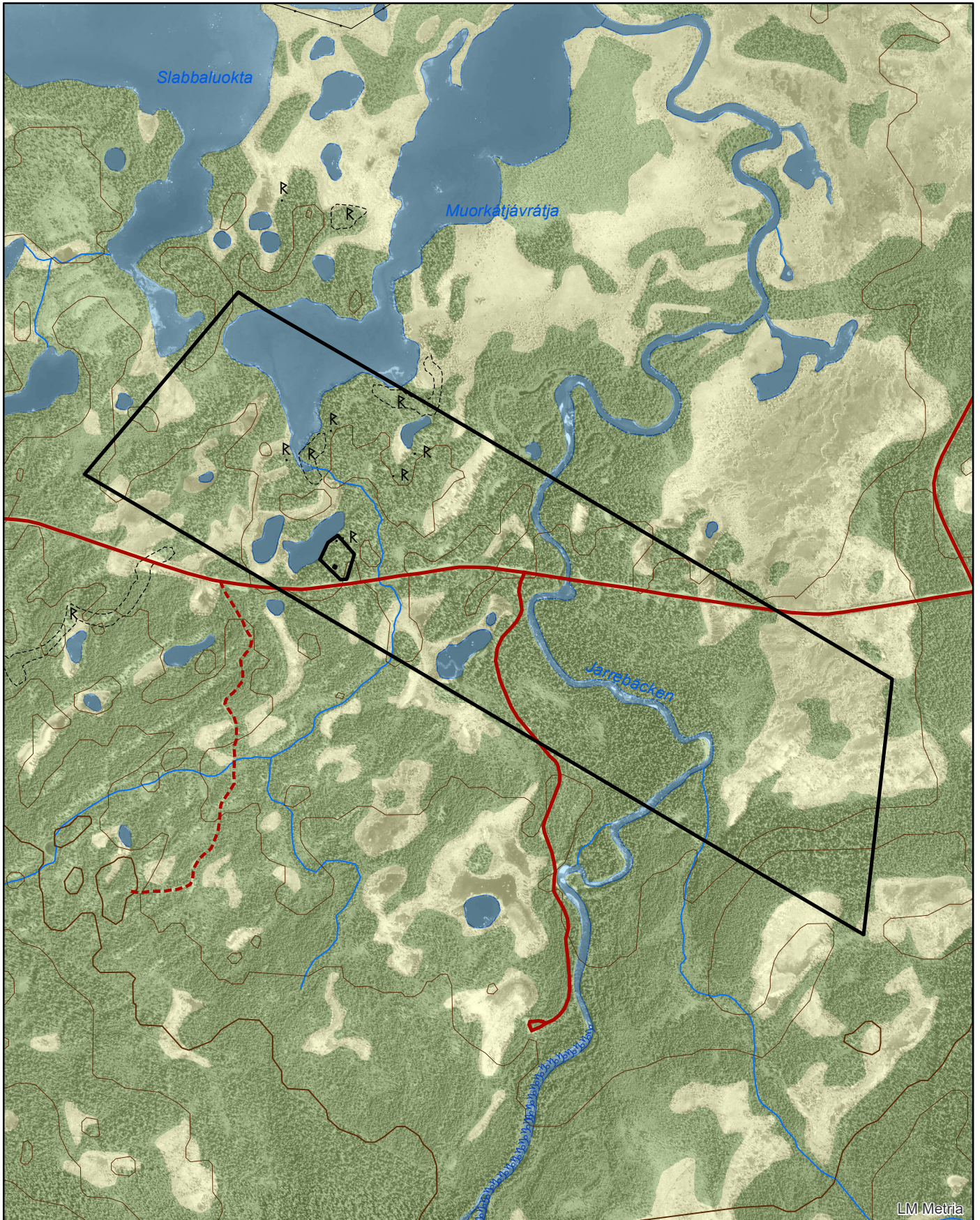

Naturreseptat Jarrebäcken

Area ca 101 ha

Skala 1:12 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreseptatet

0 250 500 Meter

Naturreservatet Jarrebäcken

Jokkmokks kommun

Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreservatet
- Övriga naturreservat

0 1 2 3 4 5 Kilometer

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienumret för detta ärende. Numret finns uppe till höger på första sidan.